

NADOBNY (384) *ai*

a *pochylone, o jasne.*

sg m N nadobny (40). ◇ *G* nadobn(e)go (3). ◇ *A* nadobny (18), nadobného (4); -ého (2), -(e)go (2). ◇ *I* nadobnym (15). ◇ *L* nadobnym (5). ◇ *V* nadobny (3). ◇ *f N* nadobną (67). ◇ *G* nadobnej (12); -ej (2), -(e)j (10). ◇ *D* nadobn(e)j (1). ◇ *A* nadobną (25). ◇ *I* nadobną (23). ◇ *L* nadobnej (8); -ej (1), -(e)j (7). ◇ *n N* nadobné (45); -é (2), -(e) (43). ◇ *G* nadobn(e)go (3). ◇ *A* nadobné (10); -é (2), -(e) (8). ◇ *I* nadobnym (8), nadobn(e)m (1) *RejWiz*. ◇ *L* nadobnym (2). ◇ *V* nadobné (4); -é (2), (e) (2). ◇ *pl N m pers* nadobni (1). *m an* nadobni [*cum N pl*: bázántowie] (1). *subst* nadobné (13); -é (1), -(e) (12). ◇ *G* nadobnych (22). ◇ *D* nadobnym (1) *SzarzRyt*, nadobnem (1) *FalZioł*. ◇ *A subst* nadobn(e) (18). ◇ *I m* nadobn(e)mi (4). *f* nadobnémi (14); -émi (1), -(e)mi (13). *n* nadobn(e)mi (7), nadobnymi (1) *OpecŻyw*. ◇ *L* nadobnych (3). ◇ *V subst* nadobn(e) (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) i XVIII w.

1. *Piękny, przyjemny, sprawiający miłe wrażenie; per(elegans) Mącz, Calep, Cn; speciosus BartBydrg, Cn; bellus Mącz, Calep; pulcher Calep; Cn; conspicuus, spectandus Mącz; candidus, decorus, formosus, lautus, luculentus, nitidus, ornatus, visendus Cn (290) : BartBydrg 147b; Mącz 24b, 101b, 187d; Bellus – Nadobni, rozkofznij, fzlicznij. Calep 135b, 356a, [874]a.*

a. *O przyrodzie i wytworach działalności ludzkiej; venustus Mącz, Calep, Cn; spectandus Mącz; visendus Cn (93) : FalZioł V 51 v; RejRozpr H3; RejJóz I8; Miedzy tym zálię były fiołeczki drobne/ Stokroć piękne y ine kwiateczki nadobne. RejWiz 23v; Lilium konwálium w nadobney fklency/ Stoi pyęknie ná ftole/ á Roża w dunicy. RejWiz 109; Przyźedł nád piękną rzekę ćichuczko płynącą/ Wodę w łobie by Kryfztał nadobną máiącą. RejWiz 176v, 23v, 26, 35v, 43, 45 (19); RejZwierc 106v, 112, 118; Mącz 182d, 330c, 405b, 484a; RejAp 12v, [Ff5]; RejPos 17v marg; KwiatKsiąż Bv, B3v; Iuż obrufek biały/ łyżeczka mifeczka nadobnie vchędożona/ chleb nadobny RejZwierc 32v; Ale y głóg gdi gi nadobnemi gáłáfkami vřzczępi/ tedy z niego fnádnie może być pożytheczne drzewo. RejZwierc 74v; Láfká ieft iáko kwiatki ná onym nadobnym fzczępie rořkwitnęę RejZwierc 129, 16, 17, 24v, 33v, 36 (30); KochFr 44; KochSob 64; PudłFr 10; Calep 1111a; GórnTroas 21; GrabowSet Fv, Q; KochFrag 22; [chromego] kładziono v drzwi kościelnych ktore zwano Nadobne [quae dicitur speciosa]/ áby prořł iáłmużny WujNT Act 3/2, Act 3/10; WitosłLut A3, A3v; Ná káždy dzień zmuřkáne przyřtroy łobie czołó/ A nadobnym czepeczkiem otocz głowę w kołó. ZbyłPrzyg Bv; SzarzRyt D2.*

W przeciwstawieniu: »sprosny ... nadobny« (1): Bo ie zowie řługámi niepotrzebnemi/ [...] kákołem řprořnym á řmierdzącym/ ktory miedzy nadobną á wdzięczną přzenicą rořcie RejZwierc 130v.

W porównaniach (4): Y robaczek máłuczki latáiąc řie řwieći/ By ifkierka nadobna kiedy řie podnieći. RejWiz 153v, 137v; RejPos 220; RejZwierc 15v.

W charakterystycznych połączeniach: nadobny(-a, -e) barwa, bażant, czas, czepeczek, chleb, domek, drzeweczko (3), drzewo, drzwi (2), dzień, figura, gałázka, gospodarstwo, glanc, grono, gwiazda, jabłuszko, jagódka, jasność, kapustka, kasztan (2), koflik, kołó, koszula, krzaczek, kształt, kwiat, kwiateczek (4), łóžeczko, miasto, muzyczka, obłoczek, obrazek, obroż, organy, orzech, pierze, plastryk, płot, pokoik, pole, przewisko (2), pszenica, ptaszek, rożyczka, słońce, szczep, sztuczka (2), sztuka, řklenica (2), wianeczek, wieniec, wieżyczka, woda, wrota, wzorek, zamek, ziołko, zorza, żyto.

Szeregi: »nadobny a rozkoszny« (1): álbo thákże źimie ná nadobnym á roľkóľznym łóžeczku fwoim/ iż fie rozmowifz z onemi łtáremi Mędrzy *RejZwierc* 172v.

»wdzięczny a nadobny« (2): Ale ktho fie ozdobi cnotą/ [...] ten iest iáko łzczep pięknie wľzczepiony/ ktory s siebie nadobne iágodki á wdzięczne owoce záwždy podawác może. *RejZwierc* 52v, 130v.

W przen (8) : A nadobny obercuch piękne łznurkowanie/ Gdy ná cnocie z rozumu będye háłftowanie. *RejWiz* 16; *RejZwierc* 133v; *GórnDworz* Mm2v; *RejZwierc* 22v, 148v, 172.

Szeregi: »nadobny a miły« (1): bo záwždy mułi mieľzkác w onym nadobnym á káźdemu poczćiwemu człowieku miłem pokoju łwoim. *RejZwierc* 131.

»wdzięczny, nadobny« (1): ázafz nie lepiej zá ráďą tego tho Gorgiaľzá wyprowadzić fie powoli do nowego/ do wdzięcznego/ do nadobnego/ á do wiecznego/ [...] domku łwoiego *RejZwierc* 177v.

b. *O ludziach i poszczegóľnych elementach ich urody: piękny, pełen powabu; scitus Mącz, Calep, Cn; conspicuus Mącz (61)* : O dzieciátko nádobné ij wielmi ochotné/ o łynácźku roľkóľny nám wielmi przyiemny. *OpecŻyw* 18; Otworz iuź tu człowiecze oczy łertza twęgo/ a ogláďáy człowieka albo mlodzieńtza nádobného *OpecŻyw* 131v, 20, 24v, 111v, 114v; *GlabGad* P4; *MrowPieś* A3; *BielKom* A3; Po práwey ręce pániey/ teź páni nadobna Szłá á znác iż gdyś byłá w twym łtanie łwobodna. *RejWiz* 26; Bo bąď ty iuź iáki chcefz/ nadobny/ bogáty/ Y vbyerz fie w klenoty y w kóľztowne łzáty/ Ieľli cnoty nie będye/ toć ná Pawie pyorá *RejWiz* 100v, 20 [2 r.], 39v, 41v, 42v, 46 (15); *RejZwierc* 113v; Ten poiął łobie zá żonę Zuzánnę/ corkę Elkiego barzo nadobną y bogoboyną. [*pulchram nimis et timentem Deum Vulg*] *BibRadz Dan* 13/2; *BielKron* 21, 301; Conspicuus forma, Piękney vrody. Nadobny. *Mącz* 405c, 372c; *Prot* A3; *RejPos* 343; *RejZwierc* 47, 124v; *SkarŻyw* 126; *MWilcHist* H; *KochEpit* A2v; PAni iáko nadobna/ ták teź y vczćiwa/ Pátrząc ná twą wdzięczną twarz/ rymów mi przybywa. *KochFr* 9, 44, 73, 115; *KochSz* A2; *KochPieś* 8; *KochSob* 58, 65; Niechay tá twarz nadobna iuź ták záwždy będye: A cęrá po nię także iednołtáyna wľzędźie. *PudłFr* 67, 75 [2 r.]; *ArtKanc* N11; *ActReg* 155; *Calep* 954b; *KlonFlis* C3; *SapEpit* B3v; *SzarzRyt* D3.

W charakterystycznych połączeniach: nadobny(-a, -e) bębenica, broda (2), chłopiátko, cora, corka, człowiek, dzieateczki, dzieciátko (4), dzieweczka, dziewczka (3), lice, liczko, mąź, mlodzieniec (2), nimfa, pachole, pani (3), panienka, panna (2), paznochty, skroń, syn, towarzysz (2), twarz (4), uroda (2), ziemianin, żona; z imionami żeńskimi (8), z imieniem męskim (1).

Szeregi: »dobry i nadobny« (1): opuścifwzy żonę cnotliwą/ dobrą/ y nadobną Maryánnę/ mieľkzał z Herodyadą z żoną brátá łwego *BielKron* 137v.

»nadobny a łagodny« (1): Azaź nie widamy iáko z oney nadobney á łagodney twarzy wnet fie łstanie łprofna/ łroga/ zádęta/ zábłáďła/ że łtráľzno ná nię pátrzyć? *RejZwierc* 75.

»urodziwy, nadobny« (1): Vroďiwy/ nadobny/ s piękną łiwą broďą/ A práwie ku łwiętemu podobien vrodą. *RejWiz* 177v.

Iron. (1): A tys nadobne łtráľzyďło Mułiał by być łprofne byďło Aby fie w tym kochać nie miał Kiedy będye twą łaskę znał *RejJóz* D3v.

W przen (2) : O małufki nádobny kwiátku wielmi łlicźny/ o dzieciátko łłłachetné/ roży podobné. *OpecŻyw* 19; *RejWiz* 40v.

a. *W funkcji rzeczownika: piękny człowiek; tu o Jezusie (1)* : Przeto wiedz o nádobny iż nikákie cie niepuścisz/ aż pirwey w twey miłości wślytek sie rozpalę. *OpecŻyw* 20v.

c. *O potrawach: smaczny (3)* : Azafz tám nie rofkofz máią gdy sie do iedney gośpody s potraweczkámi nadobnemi znofz? *RejZwierc* 26v, 110v, 111.

W charakterystycznych połączeniach: nadobna(-y) potraweczka (2), rosólek.

d. *O postępowaniu ludzi, stanach psychicznych i abstraktach (126)* : *RejRozpr* Hv; PRorocstwo nadobne o wybáwieniu wiernych z więzyenia frogiego grzechu/ śmierci/ y zakonu/ przez Kryftá Pána *LubPs* cc5, *O marg*, aa4 *marg*, cc2 *marg*, dd6; *RejWiz* 8v, 9v, 26v, 70V; *RejZwierc* 34v, 134, 141; *RejPos* 267v; A ftáray sie o tho/ [...] ábys vpśtrzył nadobnie vmył ftáteczny twoy cnotą/ náuką pomiáru/ á nadobnym ná wżem poftánowieniem twoim. *RejZwierc* 24; Vczże sie ná wżem nadobney pomiáry y powinności swoiey/ ták w życiu swoim iáko y w innych poftępkoch twoich. *RejZwierc* 35v; Izałz mu nie lepiej w piękney cnotcie/ w nadobnych zwyczáioch/ z wielką wdzięcznością spokoynego á wdzięcznego żywotá używác *RejZwierc* 68; Bo záprawdę ielli co komu przyftoi/ thedy nadobny ftátek młodemu człowiekowi. *RejZwierc* 164, 21 [2 r.], 30v, 32 [2 r.] (25); *WerKaz* 304, 305; Wolność lepřza nád złoto: tá dobrą myśl dáie: W téy/ by śiadł człek o chlebie/ á o żimnéy wodzie/ Smákuie wżytko rádo w nadobney swobodzie. *PudlFr* 72; byłmy iáko nie rádniey spofnie w niewolę byđz woleli/ niżeli krew szláchecką wylawřzy/ nadobną śmiercią vmrzéc *OrzJan* 137; *LatHar* 386; *KlonWor* 26; *SzarzRyt* D.

N sg f w funkcji orzecznika (1): nadobnac bi to bifmy v Pana Boga to vprořic mogli *PaprUp* L3v.

W połączeniach szeregowych (5): Azafz inřzym kftátem nadobnym pomiernym á poćciwym nie moze być záchowánie miedzy ludźmi sławnemi á zacznemi? *RejZwierc* 158; Abowiem ciáło nářze iest łobie czáfem wielkim przyiacielem/ [...] gdy łobie nadobnych/ spokoynych/ á pomiernych czáfów wżywa *RejZwierc* 165, 115, 138v, 164.

W przeciwstawieniach: »nadobny ... sprořny, zawikłany« (2): Bo nie dořycći ná thym że sie iuż kto y cnotámi ozdobi/ y dobrego mienia poćciwie nábędzie/ ielliže go z wolną á z wefołą myłá á z nadobnym á nie z záwikłá- nym żywothem nie wżywie. *RejZwierc* 106v; Abowiem owo poćciwe iest wieczne/ á to docześne. Owo z wielką á nadobną sławą/ á to s spofną ohydą y v wřzech omierzeniem. *RejZwierc* 268.

W charakterystycznych połączeniach: nadobne(-y, -a) czasy, ćwiczenie (3), dziekowanie (2), koniec, kształt, nowina, obietnica (7), obmowka, ochota, otucha, poczciwość, pomiara (4), pomierność, post, postanowienie, postawa (2), postawka (3), postępek, potucha, powinność (2), pożyteczek, pożytek, prorocstwo, przechadzka (2), przybytek, przymiot, przysada, roskoszka, rozmowa (3), rozmowka (3), skromność (4), sława (3), społeczność, sprawa (6), stan (2), statek, swoboda, śmierć, układność (2), wdzięczność, wesele, wspaniałość, wznowienie, zgoda (2), zyzk.

Wyrażenia: »nadobna cnota« [w tym: nadobnymi cnotami ozdobiony (4)] (11): *RejFig* Aav; *RejZwierc* 133; A ták vćciwemu człowiekowi to łá skárby tho klenoty/ mył wřpaniła á niczym nie záwikłána á nadobną cnotą á prawdą iáko łóńcem obiáńiona. *RejZwierc* 85; chłubže sie nadobnemi cnotámi/ á vmiey ie w łobie y miárkowác y okázawác. *RejZwierc* 145, 20v, 52, 71v, 104, 112v (9).

»nadobna obietnica« (7): Nadobna obietnica o przyślłym zbawicyelu Kriftufie Pánie. *LubPs* N6 marg, P5 marg, Z3, aav, ccv marg, cc2v [2 r.].

»nadobne obyczaje, obyczajki« [szyk 4:1] (4:1): Itáray fie [...] ábys w íkromności á w ítátecznym káždy rzeczy vważeniu/ á w nadobnych obyczáioch tám wízytkim wdzięcznym był. *RejZwierc* 23v; ízukayże sobie żonki íthaniku sobie rownego/ wychowania á ćwiczenia roítropnego/ obyczáykow nadobnych á wítydliwych *RejZwierc* 31v, 14, 17v, 20v.

»nadobna pociecha« [szyk 9:2] (11): DWie oíobliwe czáŹtki ten tho Píalm zámyka w sóbye. W pirwízey íeft nadobna pociechá y przykład *LubPs* O6; Pociechá nadobna/ íz w kim Pan ítháteczne ferce vzna/ íz go sóbye obyera zá nawdzyęcznieyŹsze kochánye íwoie. *LubPs* S2 marg, G3 marg, I4, K2 marg, R2 marg, V2 marg (11).

»nadobna skromność« (4): Pomierność piękna z nadobną íkromnością/ Káżdego ínádnie zdoi poćciwoíciá. *RejZwierc* [213], 139v, [213]v; *Phil* M.

»nadobne słow(k)a, słowo« [szyk 7:1] (6:2): Matuchna widzázł placz íynáczka/ ílowy go nádobnymi cieíŹyła *OpecŻyw* 29v; *WróbŻoít* S8; *RejWiz* 22, 96; *Mącz* 25d; Abowiem íuż nie móże być ízkodliwíŹa rzecz/ íáko gdy kto nadobnemi fárbowanemi íłowki á oná Anyelká poítawká pokrywa prawdę íwiéŹtá *RejZwierc* 83, 256; *CzechEp* 232.

»nadobna sprawa« (6): á coby było zálię vcźciwego á w nadobney ípráwie poítánowionego tego fie mocno dzierzec á ítátecznie w sóbie poítánawiác. *RejZwierc* 21, 15, 20v, 52v, 160, [275]v.

»nadobny żywot« [szyk 5:1] (6): A Ták zábáwiony człowiek íwiátem tym [...] trudno fie z roítropnym baczeniem bá wierę y s cnotá y z wolnoíciá nádobnego żywotá íwego zgodzić ma *RejZwierc* 66v, 106v, 114v, 115, 138v, 173v.

Szeregi: »nadobny a ozdobny« (1): Ale ktho fie ozdobi cnotá/ [...] nadobnemi á ozdobnemi ípráwami/ ten íeft íáko ízczep pięknie vŹzczepiony *RejZwierc* 52v.

»nadobny a pocieszliwy« (1): W wtorey zálię czáŹtce íá przydáne nadobne á pocieŹzliwe obietnice *LubPs* aav.

»nadobny, (a) poćciwy« (10): Widzyálem teŹ íego ítan nadobny poćciwy/ A tákiegoby vzyć miał káždy cnotliwy. *RejWiz* 75v; A to napilnieyŹa/ ábys sóbie nadobną vkładnoíciá á poćciwym záchowáním miíość v wízytkich íednáł. *RejZwierc* 27, 20v, 49, 83v, 91 v, 102v (9).

»pomierny a nadobny« (1): Bo gdzie pomierny á nadobny żywoth/ y dłuŹŹsze zdrowie/ y dłuŹŹsze bogáctwo. *RejZwierc* 114v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 3 r.].

»nadobny a powaŹny« (1): Ale dobra myíł twoiá á ochotne ferce twoie niech záwŹdzi vżywa czáŹow wdzięcznych [...] z nadobnemi á s powaŹnymi rozmowám/ s kthorychby fie y miíość/ y záchowanie/ y nadobne ćwiczenie mnożyło. *RejZwierc* 102v.

»nadobny a pożyteczny« (1): káżdemu lepiej być miedzy tákimi ludźmi/ s kthorych by wŹdy y przykádów dobrych náuczyć á rozmow fie nadobnych á pożytecznych náíŹluchác mógl. *RejZwierc* 17.

»nadobny a roítropny« (1): Ale gdy człowiek pomierny/ á nadobną á roítropną poćciwoíciá od Páná obdárony/ [...] poboŹnie czáŹow íwych vżywa *RejZwierc* 105v.

»nadobny a skromny« (1): ktho fie nań tárgnie widzác onę nadobną á íkromną pomierność íego *RejZwierc* 21.

»nadobny a spokojny« (1): A będąc poştánowiony w nadobnym á fpokoinym żywocie swoim/ iużeś tego pewien/ iż nie ták częŃto możełz obraźić Páná fwego. *RejZwierc* 173v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 1 r.*].

»nadobny a układny« (1): Bo cichy/ fkromny/ á rozważny człowiek więcey fprawić y poştánowie może oną nadobną á vkládną fkromnością fwą zá godzinę *RejZwierc* 139v.

»nadobny a wdzięczny« (2): NAdobna á wdzyęczna pociechá kościołowi ná fwiece [!] vtraponemu. *LubPs* cc4; *RejZwierc* 73.

Iron. (6): Teraz mu też to przydzie nadobna nowina Iż iuż ftracił napoły/ y drugiego lina *RejJóz* N3; *RejWiz* 114v; Ouidius [...] iednemu przed białągłwą [!] pijánym fie czynić każe. Nadobny fortyl ku pozyłkáníu łálki. *GórnDworz* Ddv; Nadobny tho Zwyczaj máią/ Polacy/ iż fie pláłkáią/ Po gębie *RejZwierc* 231, 14, 62.

W charakterystycznych połączeniach: nadobny(-a) fortyl, nowina, przypadek, roszkosz, sprawka, zwyczaj.

2. *Odpowiedni, właściwy, stosowny; putus Cn* (79) : *RejPs* 72v; Nadobne przełtrzezenie iáko fie złych á nyewiernych przygodą karác mamy. *LubPs* N2v *marg*; NAdobny á káżdemu pámięci godny iefth then Dawidow Pfálm *LubPs* X2v; Nadobne wyznánie/ iż iedno fam Pan Bog rozwięziue niepráwości fercá náłzego. *LubPs* aa2 *marg*, C *marg*, R3v *marg*, S3v, Tv, T6 (21); *BibRadz* I 273v, 346; *RejAp* AA2v, 142v; *RejPos* 267v; Nadobny ono bylá hánłzak ná thy ziemkie łákomce on Semiramis *RejZwierc* 48v, 72, 74, 81 [2 r.], 81v, 92, 180; *RejPosWstaw* 41v; *OrzJan* 7; Co fię dotyczy pokus/ dáie nadobnych pięć przyczyn przełlawny on Chryzołtom *LatHar* 579; W Tákíey cenie y wadze te Pfálmý ftárowieczni Doktorowie mieli/ że okrom tego iż ie nadobnym wykłádem zdobiii/ lámi ich też ochotnie y naboźnie vzywáli. *LatHar* 157; *SarnStat* 167.

W połączeniach szeregowych (2): A to tu małz wnet przed oczymá fwymi nadobną á fwieżą y pociefzliwą náukę *RejPos* 167; Bo znaydziefz w iednych nadobną/ poćciwą/ rozważną/ y práwie prawdziwą rádě/ náukę/ y ćwiczenie. *RejZwierc* 84v.

W charakterystycznych połączeniach: nadobny(-a, -e) dowod, dziękowanie, hanszlak, ksztalt, okazanie (2), *porządek* (4), *przełtrzezenie, przyczyna, przypodobnienie* (2), *przyпытawanie, przysmak, przystosowanie, przytoczenie, przywiedzenie, psalm* (3), *rachunk, rada, recepta, rozprawa, rozmysł, rozum, stałość, ukazanie* (2), *uszykowanie, wykład, wyliczenie, wypisanie, wyrażenie, wysłowienie, wywod, wyznanie* (2).

Wyrażenia: »nadobna modlitwa« [*szyk 10:1*] (11): NAdobna modlitwá/ w ktorey Dawid fwięty w ołobie káżdego wiernego Pánłkiego proši *LubPs* F4; Nadobna modlithwá/ áby Pan Bog raczył zełłác fwiátłość Duchá s. w fercá náłze *LubPs* bb5v *marg*, G4 *marg*, Ov, Pv, P4, T6 (11).

»nadobna nauka« (10): Ten Pfálm nadobną nam w łobie náuke [!] okáziue *LubPs* T6v, O2 *marg*, bb4 *marg*; *RejAp* 159v; Thu iefł nadobna náuká/ yáko Pan náłz/ przijáwłzi zakon ná fię/ vłpráwiedliwił Bogu Oycu człowieká *RejPos* 31 *marg*; Nadobna náuká/ z iáką gotowością záwždy oczekáwác mamy przíšcia Páná fwoiego *RejPos* [340] *marg*, 25 *marg*, 167, 303 *marg*, 307 *marg*.

»nadobny przykład« (7): Oto maż nadobny przykład w thym świętym Krolu Dawidzycie *LubPs* A5v, aa4; *RejPos* 212v; W thym bywa trudno náydownać przyłady/ Kto z inych zbiera nadobne przykłady. *RejZwierc* 219, 17, 24; *Phil* D2.

»nadobna rzecz« [szyk 5:1] (6): *RejPs* Ff7; *LubPs* ffv, ff2v *marg*; nadobna tho ieść rzecz młodemu człowiekowi do czudzych sie kráioiw przeieździć *RejZwierc* 17v, 21 v; *LatHar* 512.

Szeregi: »dobry a nadobny« (1): pfalm Iáko ieść rzecz dobra y nádobna y pánu bogu wdzięczna. *RejPs* Ff7.

»nadobny a znamienity« (1): NAdobna á známienita modlitwá w tym Pfalmie *LubPs* X4.

Iron. (1): A tu pátrżay iáko to nadobnym sequensem idzie. Bo s pychy przypada zbytek á obżárstwo/ á z obżárstwá zálie co napiękniefzy klenotek opilstwo íprofné á oźráłstwo. *RejZwierc* 61.

W przen (3) : *RejAp* 132v; Nadobny pořag tho y bialey głowie/ Gdy ćicha w ípráwách/ ćicha y w rozmowie. *RejZwierc* 215v, 74v.

W charakterystycznych połączeniach: nadobny plastr, posag, warsztat.

3. Łagodny (15) : *RejPs* 210v; Y niewiem íkąd tho przyźło/ Lew sie począł łaścić/ A nadobną pořtáwá on ítrách we mnie gáścić. *RejWiz* 110.

Wyrażenie: »nadobne napominanie, upominanie« [szyk 11:1] (6:6): NAdobne nápominánie ieść w tym tho Pfalmie ku boiáźni Bożey *LubPs* Z5, Iv, O *marg*, T5v *marg*, V4, Y6 (9); *RejZwierc* 6v, 7, 77v.

Szeregi: »nadobny a łagodny« (1): tedy go [*mamka płaczące dziecię*] [...] nie fukiem/ ále iákoby igránieniem á nadobnym á łagodnym vpominánieniem pohámowác [*powinna*] *RejZwierc* 6v.

»nadobny a pocieszliwy« (1): Nadobne á pocieszliwe poruczánienie wyernego człowyeká *LubPs* aa6v *marg*.

Synonimy: **1.** cudny, piękny, rozkoszny, śliczny, wdzięczny; **2.** dobry, znakomity; **3.** łagodny, łaskawy.